

Autolaguntza liburua

Seximenduz

Fernando Morillo

Elkar, Donostia, 2007

Gabonetan, gazteentzat izan daitezkeen li liburu irakurri nituen: Xabier Silveiraren *A las ocho en el Bule* eta Fernando Morilloren *Seximenduz*, eta biek ere egonezin handia eragin zidaten. Silveirarena, aukeraketa linguistikoa gorabehera, gaiagatik hartu nuen, gazteentzat oso gutxitan erabili den kale borrokaren kontua dakarrelako; baina argumentuak ez zidan ezer berririk eskaini, hau da, kale borrokaz egunkarietatik dakiguna baino intrahistoria gehiagorik ez nuen topatu; ideologia ere ez da existitzen, ez dago tesirik, gauzak diren bezalakoak dira, eta jokamolde manikeo horretan ez dago zalantzarako aukerarik, kritika zein autokritikarako zokorik, dena mugatzen da ‘acción-reacción’ jokora, dena da droga, sexua eta rock-a ordezkatzera datorren sirenen musika edo kale borroka. Zoritxarrez, nobela alferrik galdutako aukera iruditzen zait, are gehiago —eta hau ere ez dut pizten den eztabaidan ikusi— gaizki idatzita dagoelako, oso testu gorabeheratsua delako, arrazoirik gabe bat-batean oso hizkera arruntetik penderenera pasatzen dena, koherentzia literario eta estilistikorik gabea.

Silveirarenean sexua berez-berez dator, ia errazegi; Morillorenean, baina, sexua guztiz da problematikoa, eta topiko batean oinarritzen da: Euskal Herrian txortan egitea ia miraria da; kontua da, hala ere, protagonistak 23 urteko gazteak direla...

Liburuaren izenburua hauxe da: ‘Seximenduz. Sentimenduz. Nahasmenduz. Zer arraio egin behar da hemen ligatzeko?’. Eta liburua norentzat den eta norentzat ez den argitu ondoren, irakurle gaztearen konplizitatea bilatzen duen sarrera hutsal bat dauka: irakurri bospasei orrialde eta gustatzen ez bazaizu leihotik bota, irakurri duzun guztia benetan gertatua da, guztia bizipen bakarra izan ezik (‘Bakarra. Egin apostu, nahi buduzue —nik ez dizuet esango zein den’) eta kontua da idazleak ironia aipatzen duela, eta txantxa, baina hasierako lerroetatik sumatzen den umore erraza nagusitzen da gero ere, hitz joko hutsak, eta ironiaren arrastorik ere ez.

Harrigarria bada ere, liburuak Juan Antonio Mogelen *Peru Abarka* ekarri dit gogora. Elkarrizketa da nagusi, eta hartan nekazal munduaren bertuteak nabarmendu nahi ziren bezala, hemen amodioan bizirik irauteko eta irteteko aholku se-gida bat ematen zaigu, hainbesteraino non autolaguntza liburu horietakoa baitirudi. *Peru Abarka*-n ez dago ekintzarik, eta hemen ere ez, baina elkarrizketa hutsa da, protagonistetan apenas garapenik duena, gatzbakoa, egiturak behartutakoa baina irakurleon intriga pizten ez duena. Eta elkarrizketarekin batera, hainbat aholku eta kasu praktiko fitxetan emanak, ligatzen duenak ligatzen ez duenari eskainiak,

hainbat lezio edo, egilearen esanetan, sentimenduen kartografia. Eta asko esatea da hori. Epilogoko moduko fitxak ere hotz utzi gaitu, lekuz kanpo balego bezala, arinkeriaren ondotik halako traszendentzia bat edo bilatu nahi balu bezala. Estilo aldetik, azkenik, erraza da irakurlearen konplizitatea lortzea kabenzotz, kabenlaputa, kabenlaletxe, puto amo, putapenikoa, de puto kulo, porkulo hartu, deskojonatu erabiliz. Benetan uste dut irakurle gaztea gutxietsi egiten dela halako lanekin, berez prestigio handiegirik ez duen generoaren kaltetan.

Eta pena da, batez ere Morillok badakielako gazteengana hurbiltzen, orain arte idatzitako lanetan behin baino gehiagotan erakutsi digu horretarako dohainik, eta irakurleon mesederako ez ahal du bertan goxo egingo. Pentsatzen dut idazleak nobela bati ekin aurretik hainbat material bilduko dituela, eta uste dut Morillok material horiek bere horretan edo, asko jota, apur bat ordenatuta eman dizkigula, benetako obra literario bat mamitu gabe, ezer berezirik proposatu gabe. Literatura bakarra, zoritxarrez, liburuko aipuetan baino ez dator: Rilke, Gil de Biedma, Leonardo da Vinci.

Laura Sagastume